O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
____
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E. Po'latov
2024 yil "______"___________

Ro'yxatga olindi: № FD-20-20
2024 yil "_____"_________

ICHKI AUDIT
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	– Biznes va boshqaruv
Magistratura mutaxassisligi:	70410102	–Audit

SAMARQAND – 2024

Scanned with CamScanner

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar	
IA1205	2024-2025	2	5	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek/rus		4	

	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Ichki audit	60	90	150

2. **I. Fanning mazmuni**

Fanning maqsadi – talabalarda ichki auditda auditning xalqaro standartlari (AXS)ni qo'llayotgan korxona va tashkilotlarda AXSlar asosida auditorlik hisobotlarni tuzish va taqdim qilish bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni, shuningdek kompetentsiyalarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarga ichki audit mazmuni va talablarini, jumladan, auditorning kasbiy va ahloqiy majburiyatlari asosida auditorlik hisobotni taqdim etishning kontseptual qoidalari, tadbirkorlik sub'ektlari aktivlari, majburiyatlari, xususiy kapitali, daromad va xarajatlarini tan olish, baholash hamda moliyaviy hisobotlarda aks ettirish, xodimlarni rag'batlantirish, soliqqa tortish, aktsiyaga to'lovlar, guruhlashgan moliyaviy hisobotlarni tuzish, xorijiy valyuta hamda pul oqimlari to'g'risidagi hisobotlarni taqdim etishning metodologik asoslarini o'rgatishdan iborat.

3.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:1-Mavzu. Moliyaviy nazorat tizimida ichki auditning o'rni

Korxonani boshqarish tizimida moliyaviy nazoratning o'rni. Ichki auditga kirish. Ichki audit tushunchasi, maqsadi va vazifalari. Ichki auditning o'ziga xos xususiyatlari.Ichki auditning tavsifi va uning funktsiyalari.

2-Mavzu. Ichki auditning me'yoriy-huquqiy asoslari

Ichki nazoratni tashkil kilishga xalkaro talablar. Uzbekiston Respublikasida ichki auditni tartibga solish.

3-Mavzu. Ichki audit xizmatini tashkil etish

Ichki nazorat tizimi va ichki auditga qo'yilgan talablar. Ichki nazoratning turlari. Korxonada ichki auditni tashkil qilish bosqichlari. Ichki audit bo'limining tashkiliy tuzilmasi tog'risida nizom. Ichki audit bo'limining korxonaning boshqa bo'limlari bilan o'zaro aloqadorligi.

4-Mavzu. Ichki auditni rejalashtirish

Ichki auditni o'tkazish bosqichlari. Ichki audit xizmati ishlarini rejalashtirish. Audit tekshiruvini o'tkazish ketma-ketligi. Korxonada ichki auditni o'tkazish tartibi. Ichki auditni o'tkazish bosqichlari va ichki audit xizmati ishlarini rejalashtirishning xorij tajribasi.

5-Mavzu. Ichki audit usullari

Ichki audit metodikasi va xususiyatlari. Mulk va majburiyatlar inventarizatsiyasi. Ko'rik, tekshiruv, nazorat o'lchash. Aloxida olingan xujjatlarni va ularning jamlanmalarini bir turdagi va o'zaro bog'liq muomalalar yordamida tekshirish usuli. Taxliliy amallar. Auditorlik tanlash. Ichki auditning boshqa usullari.

6-Mavzu. Ichki auditni o'tkazish

Buxgalteriya hisobi holatini baholash. Ishchi xujjatlarni tayyorlash. Audit dalillarni olish uchun auditrolik amallar ketma ketligi. Kichik biznes tashkilotlarda ichki auditi xususiyatlari. Kompyuter muhiti tizimida ichki auditni o'tkazish. Alohida filiallarni tekshiruvdan o'tkazish.

7-Mavzu. Hisobning aloxida bo'linmalarida ichki auditni o'tkazish tartibi

Pul mablag'lari bilan bog'lik muomalalarni ichki auditdan o'tkazish. Moliyaviy quyilmalarni auditorlik tekshiruvidagi audit amallari.

Hisob-kitob muomalalarining ichki auditi. Mexnat haqi yuzasidan xodimlar bilan xisoblashishlar ichki auditi. Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar bo'yicha ichki audit o'tkazish. Tovar-moddiy zaxiralar shakllanishi va ular hisobining ichki auditi. Moliyaviy natijalar hisobining ichki auditi.

8-Mavzu. Ichki audit natijalarini umumlashtirish va baxolash

Ichki audit tekshiruvi bo'yicha yakuniy xujjatlarni tayyorlash tartibi. Auditor tomonidan aniqlangan xato va kamchiliklarni bartaraf etish choralari va ularni qabul kilish tartibi. Keyingi auditorlik nazoratini tashkil etish va ichki audit xizmati faoliyati samaradorligini baholash. Kengash va rahbariyatga hisobot berish.

Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

((Laboratoriya ishlari), (Seminar mashg'ulotlari), (Kurs ishi), (Mustaqil ta'lim) o'quv rejada ko'rsatilgan turi (nomi) bo'yicha yoziladi)

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya yetiladi:

1. Moliyaviy nazorat tizimida ichki auditning o'rni
2. Ichki auditning me'yoriy-huquqiy asoslari
3. Ichki audit xizmatini tashkil etish
4. Ichki auditni rejalashtirish
5. Ichki audit usullari

Scanned with CamScanner

6. Ichki auditni o'tkazish
7. Hisobning aloxida bo'linmalarida ichki auditni o'tkazish tartibi
8. Ichki audit natijalarini umumlashtirish va baxolash

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya yetiladigan mavzular:

1. Korxonani boshqarish tizimida moliyaviy nazoratning o'rni. Ichki auditga kirish. Ichki audit tushunchasi, maqsadi va vazifalari.
2. Ichki auditning o'ziga xos xususiyatlari.
3. Ichki auditning tavsifi va uning funktsiyalari. Ichki nazoratni tashkil kilishga xalkaro talablar.
4. Uzbekiston Respublikasida ichki auditni tartibga solish.
5. Ichki nazorat tizimi va ichki auditga qo'yilgan talablar.
6. Ichki nazoratning turlari.
7. Korxonada ichki auditni tashkil qilish bosqichlari.
8. Ichki audit bo'limining tashkiliy tuzilmasi tog'risida nizom.
9. Ichki audit bo'limining korxonaning boshqa bo'limlari bilan o'zaro aloqadorligi. Ichki auditni o'tkazish bosqichlari.
10. Ichki audit xizmati ishlarini rejalashtirish.
11. Audit tekshiruvini o'tkazish ketma-ketligi.
12. Korxonada ichki auditni o'tkazish tartibi.
13. Ichki auditni o'tkazish bosqichlari va ichki audit xizmati ishlarini rejalashtirishning xorij tajribasi.
14. Ichki audit metodikasi va xususiyatlari. Mulk va majburiyatlar inventarizatsiyasi. Ko'rik, tekshiruv, nazorat o'lchash.
15. Aloxida olingan xujjatlarni va ularning jamlanmalarini bir turdagi va o'zaro bog'liq muomalalar yordamida tekshirish usuli. Taxliliy amallar. Auditorlik tanlash. Ichki auditning boshqa usullari.
16. Pul mablag'lari bilan bog'lik muomalalarni ichki auditdan o'tkazish. Moliyaviy quyilmalarni auditorlik tekshiruvidagi audit amallari.Hisob-kitob muomalalarining ichki auditi.
17. Mexnat haqi yuzasidan xodimlar bilan xisoblashishlar ichki auditi. Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar bo'yicha ichki audit o'tkazish.
18. Tovar-moddiy zaxiralar saklanishi va ular hisobining ichki auditi. Moliyaviy natijalar hisobining ichki auditi.
19. Ichki audit tekshiruvi bo'yicha yakuniy xujjatlarni tayyorlash tartibi.
20. Auditor tomonidan aniqlangan xato va kamchiliklarni bartaraf etish choralari va ularni qabul kilish tartibi.
21. Keyingi auditorlik nazoratini tashkil etish va ichki audit xizmati

faoliyati samaradorligini baholash. Kengash va rahbariyatga hisobot berish.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya yetiladi.

4. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari

"Ichki audit" fanini o'zlashtirish jarayonida talaba:

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

1. Ichki audit tushunchasi va asoslari, rivojlanish omillari, iqtisodiy rivojlanish nazariyalari haqida *tasavvur va bilimga ega bo'lishi;*
2. Ichki audit rivojlanishini, asosiy tushunchalar, rivojlanish konunlari, auditning xalkaro standartlari jarayonlarini bilish va ulardan foydalanish *ko'nikmalariga ega bo'lishi,*

Ichki auditning zamonaviy uslubiyotini qo'llash, rivojlanish muammolari bo'yicha yechimlar qabul qilish malakasiga *ega bo'lishi kerak.*

5. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

6. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks yettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

7. Asosiy adabiyotlar

1. Tuychiyev A., Qo'ziyev I., Masharipov O., Avloqulov A., Avazov I. Audit. Elektron darslik. 2021.
2. Morgan H. Financial Reporting and Accountability, 5th Edition, McGraw Hill. 2018
3. Elliott B. and J. Elliott Financial Reporting and Accounting, (18th edition), Prentice Hall. 2017
4. Qo'ziyev I., Xamdamov B. Avazov I., Ochilov F. Auditning xalqaro standartlari. Elektron darslik. 2021.
5. Xamdamov B. Auditning xalqaro standartlari. Darslik. –T.: IQTISOD-MOLIYA, 2020. -245 b.
6. Urazov K.B., Xudayberdiyev N.U. Boshqa tarmoqlarda auditning xususiyatlari. – S. SamISI, 2018
7. Tashnazarov. S.N. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari: Oliy o'quv yurtlari magistratura mutaxassisliklari uchun darslik. – Toshkent: "IQTISOD-MOLIYA", 2019. – 584-b. https://www.academia.edu

Scanned with CamScanner

	8. ACCA paper F8 Audit and assurance study text. Printed in the Unated Kingdom. Published by BPP Learning Media Ltd BPP House, Aldine Place London W12 8AA 9. Уразов К.Б., Ширинов У.А., Хусанов М.Х., Пўлатов Х.У. Аудит (1-қисим) Ўқув қўлланма Самарқанд 2022 10. Urazov K.B. Buxgalteriya hisobiva audit.o'quv qo'llanma. – Samarqand, SamISI, 2022. 11. Finansovaya otchyotnost" Uchebnik ASSA v ramkax Diploma ASSA "Finansi i upravlenie Biznesom» Kaplan Financifl Limited, KAPLAN PUBLISHNG, IIFA-2020 **Axborot manbaalari** 1. https://president.uz –O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy sayti. 2. https://www.lex.uz–O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi rasmiy sayti. 3. https://www.mf.uz–O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi rasmiy sayti. 4. https://www.stat.uz –O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika qo'mitasi rasmiy sayti. 5. https://www.deloitte.com –Deloitte & Touche auditorlik tashkiloti rasmiy sayti. 6.https://www.pwc.com.–Pricewaterhouse Coopers auditorlik tashkiloti rasmiy sayti. 7.https://www.kpmg.com – KPMG auditorlik tashkiloti rasmiy sayti. 8.https://www.ey.com – Ernst & Young auditorlik tashkiloti rasmiy sayti.
8.	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O`quv uslubiy kengashining 2024-yil ___________dagi 1-sonli yig`ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№)
9.	**Fan/modul uchun ma'sullar:** K.B.Urazov - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti «Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va audit» kafedrasi professori, i.f.d. U.A. Shirinov - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti «Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va audit» kafedrasi mudiri, PhD
10.	**Taqrizchilar:** **Abdullayev Z.X.** – Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali, ilmiy ishlar va innovasiyalar bo'yicha direktor o'rinbosari, PhD; **Qobilov B.M.** – Qobilov begali servis MCHJ direktori

Scanned with CamScanner